

[Vilhelm Rasmussen.]

maal som Aandedræt og Fordøjelse, saa det er ingenlunde noget nyt, den højtærede Minister her foreslaar.

Men Tampen brænder ogsaa med Hensyn til de to fremmede Sprog, om hvilke saa mange ærede Medlemmer, der har haft Ordet, mener, at de er enten helt overflødige eller dog noget, man ikke skal lægge videre Vægt paa. Jeg vil for det første gøre opmærksom paa, hvad allerede den højtærede Minister har sagt, at de fremmede Sprog giver Adgang til to store Kulturers Litteratur, men dernæst paa, at paa Statens Lærerhøjskole, hvorhen jo Lærerne søger i stor Udstrækning, ikke alene fra Mellem- og Realskolerne, men ogsaa fra Folkeskolen — der søges Adgang af Folk, som har til Hensigt at blive i Folkeskolen hele deres Liv —, og til Trods for at de nu ikke kan faa Brug for Undervisning i Engelsk eller Tysk, viser det sig stadig i alle Fag at være et overordentligt Minus, at den danske Folkeskolelærer ikke kan læse en Bog paa Tysk eller Engelsk. Jeg vil nøjes med her at tage mit eget Fag, Geografi: saa snart jeg beder mine Kursister, der er i højeste Grad interesserede, om at studere et Emne selv, viser det sig, at de er udelukkede fra at læse et eneste Ord udover, hvad vi har paa Dansk, og saa paa det Sprog, det ærede Medlem Hr. Axel Dam har forelsket sig i — det forbavser mig ikke, for det ærede Medlems Kærligheder er mig altid noget mystiske og mærkværdige. Nej, der er i høj Grad Trang til, at Læreren i Folkeskolen bliver i Stand til at supplere sin Viden bl. a. ved Hjælp af engelsk og tysk Litteratur.

Men saa har man sagt — det er en anden Betragtning —: de kan jo ikke i denne 4-aarige Lærerskole komme saa vidt, at de kan undervise i Engelsk eller Tysk. Ja, jeg har aldrig hørt Magen! Det er da den frygteligste Anklage mod Partiet Venstre lige fra Ordningen af 1903 til Dato, hvis det er sandt. Thi ved Almenskoleloven blev det jo muligt at indføje Mellemskoleundervisning i den danske Folkeskole, og i denne Folkeskole har Lærere undervist i Tysk og Engelsk ved Hjælp af de Hjælpekursus, der har været, bl. a. Statens 2aarige Kursus, som indtil min Tid udelukkende var 2aarigt. Tag det til Sammenligning med det, der her foreslaas af den højtærede Minister. Paa Statens Lærerhøjskole har de studerende, som ønskede at lære Tysk eller Engelsk, haft 6 Timer ugentlig i et Aar. Hvis dette Forslag gennemføres, er det for det første en Betingelse, at man møder med i det væsentlige Realeksamens Forudsætninger. Dernæst

skal paa Lærerskolen alle de studerende have Tysk og Engelsk i 2 Aar, og saa skal der endda være en særlig sproglig-historisk Retning, i hvilken man yderligere i 2 Aar i nogle Timer om Ugen kan studere Tysk og Engelsk. Hvis det ikke skulde give et saadant Kendskab til Engelsk og Tysk, at det i det mindste staar Maal med de 2aarige Kursus, som Venstre har opretholdt paa Statens Lærerhøjskole, saa længe Partiet Venstre havde Magt over denne Institution, saa gad jeg nok vide, hvorledes Sprogundervisningen skulde kunne ordnes. Nej, det er Mangel paa Sagkundskab og Omtanke, der røber sig, naar ærede Medlemmer gør den Slags Indvendinger mod det, der her er foreslaaet.

Da jeg nu er kommet til at nævne Statens Lærerhøjskole, vil jeg for mit Vedkommende — jeg skal ellers ikke komme ind paa den Sag — takke for den nye Strømning, der er kommet i Partiet Venstre overfor denne Institution. Jeg erindrer med stor Fornøjelse den Alarm, der stod, da jeg til min Glæde blev udnævnt til Forstander for Statens Lærerhøjskole; jeg husker de elskværdige Bemærkninger, som bl. a. det ærede Medlem Hr. Pinstrup henvendte til mig ved forskellige Lejligheder i den Anledning. Nu peger man paa Statens Lærerhøjskole som et Sted, hvorhen man trygt kan sende Folkeskolens Lærere. Jeg skulde tro, at Aarsagener den, at man har set, at den danske Folkeskoles Lærere strømmer til i saa stort Tal, at de Pengemidler, som staar til Raadighed, end ikke gør det muligt at modtage alle dem, man gerne vilde tage imod. Men det er jo rigtig nok en Kolbøtte, som forslaar noget! For da Partiet Venstre fik Flertal her i Salen sammen med de Konservative i 1926, foretog den forrige Undervisningsminister en Nedsækning med 40 pCt. af Lærerhøjskolens Budget, og det bevirkede i et eneste Aar en Formindskelse i Elevernes Antal med 37,2 pCt. Det staar jo i noget ejendommeligt Kontrast til den Kærlighed, der blev lagt for Dagen overfor de private Seminarier. Naar man nemlig ser paa Statsregnskaberne for de to sidste Aar, viser det sig, atskønt Partiet Venstre havde Nedsækningen paa sit Program, har det dog ikke foretaget nogen Nedsækning overfor de private Lærerskoler. Thi medens Statens Bidrag i 1927—28 var 565 887 Kr., blev det i 1928—29, efter at den tidligere Undervisningsminister Byskovs Lov var traadt i Kraft, 614 980 Kr. Det er en Stigning paa ca. 49 000 Kr. eller 9 pCt. i samme Tidsrum, hvori man foretog de ubluferdige Nedsækninger af de sociale Udgifter og af Tjenestemandslønningerne.